

Boek & periodiek

The man who found the missing link, door Pat Shipman, ISBN 0-684-85581, Uitgeverij Simon & Schuster, te New York, 514 pagina's.

Op diverse plaatsen in *De Geheime Leer* (TUP-uitgave 1988) wordt de bestudeerder geconfronteerd met de tegenstelling tussen de occulte wetenschap en de conventionele (materiële) wetenschap. Twee denkwijzen ontmoeten elkaar. De tegenstelling occulte wetenschap versus materiële wetenschap speelt met name in de discussie over de Evolutietheorie van Darwin.

Blavatsky licht in GL II, 288 een tipje van de sluier op, wanneer wordt gesteld dat antropologen er absoluut niet in zijn geslaagd de 'ontbrekende schakel' in de geologische formaties van onze vierde Ronde te vinden. Met deze schakel wordt gedoeld op de voorganger van de mens, die niet aap en niet mens kan worden genoemd.

Voor hen die meer willen weten over deze ontbrekende schakel en de discussie willen volgen tussen voor en tegenstanders van de evolutietheorie van Darwin kan het Engelstalige boek *The Man Who Found The Missing Link* worden aangeraden.

Wellicht is dit boek iets voor deelnemers aan de werkgroep Geheime Leer.

Iets over de auteur:

Pat Shipman is professor in de Antropologie en heeft diverse literatuurprijzen op haar naam staan. De auteur heeft eveneens een belangrijke prijs voor haar wetenschappelijk werk gekregen.

In romanvorm wordt de lezer meegevoerd in de speurtocht naar de meest belangrijke fossiel die ooit is ontdekt. Deze fossiel, de *Pithecanthropus erectus*, is de ontbrekende schakel waarnaar Blavatsky verwijst in GL II, 288.

Eugène Dubois (28.1.1958-16.12.1940), een briljant geleerde, geeft zijn wetenschappelijke carrière aan de Universiteit van Amsterdam op om in het voormalige Nederlands Indië een legendarische zoektocht te beginnen naar de ontbrekende schakel, de 'missing link'.

De auteur toont hoe de wetenschap in Nederland is ontstaan en laat aan de hand van de discussie tussen voor en tegenstanders van de evolutietheorie van Darwin zien hoe de materialistische denkwijze van eind 1900 nieuwe ideeën tegenhoudt. De ontdekkingen van Dubois waren te verrassend, zijn technieken te vernieuwend en zijn conclusies te ingrijpend.

Dubois laat zien dat de evolutie in tegenstelling tot wat Darwin zegt, sprongsgewijs verloopt. Bovendien zou de theorie over de 'survival of the fittest' slechts gelden voor specialisatie binnen de soort.

Na de ontdekking van de 'missing link' keert Dubois terug naar Nederland. In plaats van bewonderd en geëerd te worden, werd hij begroet door scepticisme over zijn ontdekking. Vele namen die ook genoemd worden in *De Geheime Leer* komen we tegen en de mening van diverse geleerden wordt verduidelijkt.

Het boek geeft mijns inziens belangrijke informatie over en daarmee een antwoord op de vraagstelling of de mens (van de vierde Ronde) afstamt van de aap (GL II, 288). Waardoor meer onthuld wordt dan Blavatsky in haar tijd kon doen. Indien men goed leest wat is vermeld onder GL I, 185 e.v., blijkt voorts dat het boek van Shipman een welkome aanvulling is op dat gedeelte van *De Geheime Leer*.

Voor een goed verstaander: Darwin heeft de zoölogie en de fauna onderzocht. De discussie over de vraag of de mens al dan niet van de aap afstamt komt van zijn navolgers. Het boek van Shipman houdt zich niet bezig met de geestelijke evolutie en komt uiteraard niet toe aan de opvatting in de theosofie dat de dieren na de mensen kwamen (GL II, 118, 187).

Het boek is makkelijk leesbaar, alhoewel er ook enkele beschouwingen naar voren komen waarvoor de lezer de nodige concentratie moet opbrengen. Maar anderzijds voor het verkrijgen van een stukje wijsheid mag best wel eens wat gedaan worden.

Het boek geeft tevens een biografie van Dubois als de grondlegger van de moderne paleoantropologie (wetenschap van de versteende fossielen en gericht op de vraagstelling over het ontstaan van de mens).

Een uitgebreide index en bibliografie treft men achter in het boek aan.

Ton van Beek

Unconditional Bliss, Finding Happiness in the Face of Hardship door Howard Raphael Cushnir, ISBN 0-8356-0792-5, Quest Books (Theosophical Publishing House Wheaton) 2000, 210 blz., prijs f 45,90.

*Neem een ogenblikje voor uzelf.
Bent u... gespannen... boos...
Eenzaam... bezorgd... verdrietig?*

Ongeacht hoe moeilijk het leven kan zijn, toch kunt u leven in een toestand van stralend geluk, zegt Howard Raphael Cushnir – zelfs als u alleen bent, ziek of bedroefd. Koeien met gouden horens?

Dit praktische boek laat zien hoe het kan.

De diepgaande boodschap is gebaseerd op universele spirituele principes maar de methode is heel praktisch. Het enige wat er voor nodig is, is een eenvoudig proces van twee stappen dat heet HET LEVEN VAN DE VRAGEN. Dit wordt hier gedemonstreerd aan de hand van duidelijke, uit

het leven gegrepen voorbeelden.

Dit boek gaat niet over krijgen wat u hebben wilt. Het gaat over het uzelf toestaan te VOELEN wat u wilt door van het leven te genieten... te beginnen met nu!

“Dit boek is helder en praktisch en zal lezers van iedere geloofs-overtuiging aanspreken. Howard Raphael Cushnir kan ons helpen het mysterie en de vreugde van het leven te peilen.”

- Lama Surya Das, auteur van *Awakening the Buddha Within*

Howard Raphael Cushnir is schrijver en filmmaker. Hij heeft een aantal onderscheidingen gekregen voor zijn werk. Zijn eigen ontdekking van onvoorwaardelijke vreugde kwam na een periode van diep verdriet. Raadpleeg www.livingthequestions.org voor meer informatie.

Het tijdschrift InZicht, uitgeverij Altamira-Brecht.

Het tijdschrift InZicht heeft als ondertitel: wegen van radicaal zelfonderzoek. Het is een blad dat zich richt op allen die op weg zijn naar een groter inzicht in zichzelf en in de eigen situatie. Het blad bestaat nu iets meer dan drie jaar en onderscheidt zich door een redelijke diepgang van de andere bladen op het gebied van spiritualiteit en esoterie. Het tijdschrift bevat de relatief korte artikelen – vier à vijf bladzijden – vaak geplaatst binnen een bepaald thema. Het komt vier maal per jaar uit.

Hoewel de redactie uitdrukkelijk vermeldt dat het blad niet

gebonden is aan een bepaalde traditie, kan toch een zekere richting worden herkend. Het is niet een blad voor de kerk-ganger en ook niet voor de oppervlakkig geïnteresseerde New Ager. Iemand die zich verbonden voelt met de Advaitische filosofie voelt zich hier aardig thuis. Het is dan ook te verwachten dat degenen die door Krishnamurti geboeid zijn, in dit blad interessante artikelen kunnen aantreffen.

De redactionele commentaren mogen dan wat gekleurd zijn; de artikelen zijn vaak delen uit een boek die de kern van de visie van de schrijver in beeld brengt. De redelijke gevarieerdheid draagt zorg voor een goede leesbaarheid van het blad. Een aantal voorbeelden van schrijvers is Ramesh Balsekar, Meester Eckhart, Alexander Smit, Krisnamurti, de Dala Lama, Sogyal Rinpoche, Ramana Maharshi, Tony Parsons, Ken Wilber.

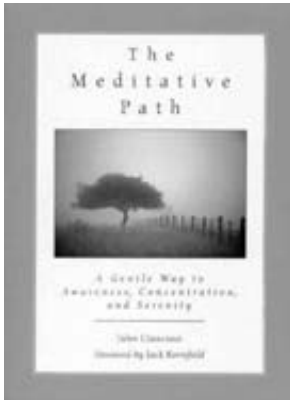
In het blad wordt altijd wel een interview opgenomen van iemand die zijn inzicht gestalte heeft gegeven.

Minder geslaagd vind ik de nieuwste rubriek experimenten waaraan de lezer wordt uitgenodigd deel te nemen.

Elk blad laat zijn economische belangen zien omdat voor niets de zon opgaat; dat geldt ook voor dit tijdschrift. Altamira-Brecht is de uitgever en laat met dit blad zien welke nieuwe boeken er op dit gebied van inzicht en verdieping recent op de markt zijn verschenen.

Alles bij elkaar genomen, vind ik het blad de moeite waard om het te lezen.

Guus Brohm

'The Meditative Path' A Gentle Way to Awareness, Concentration and Serenity, door John Cianciosi, Quest Books, Theosophical Publishing House, Wheaton en Chennai (Madras), 266 blz., 12 hoofdstukken, ISBN 0-8356-0796-8, prijs f 49,50.

Een aantrekkelijk uitzienend boekje, handzaam in gebruik, dat gemakkelijk wegleeft. Je voelt dat je bij de hand wordt genomen door iemand die weet waar hij het over heeft en die oog heeft voor de moeilijkheden waar een beginnende leerling mee te maken krijgt. De schrijver heeft dan ook dertig jaar intensieve meditatietrainingen in diverse kloosters achter de rug. Hij is er in geslaagd ons meditatieoefeningen te geven die direct aansluiten bij ons dagelijks leven en houdt er rekening mee dat de westerse mens een jachtig bestaan heeft.

In ieder hoofdstuk geeft de auteur een algemene inleiding aangaande het te behandelen onderwerp, waarna oefeningen volgen en de beantwoording van vragen die het meest worden

gesteld. De oefeningen zijn praktisch en de vragen zijn to the point, het soort vragen dat je zelf ook gesteld zou kunnen hebben. De moeilijkheden die je tegen kunt komen, worden helder uiteengezet en er wordt verteld wat je er aan kunt doen, dikwijls met leuke praktijkvoorbeelden uit zijn eigen zoektocht.

Er zijn op de markt veel boeken over meditatie, helaas lang niet alle even leesbaar en uitdagend. Dit boekje vind ik persoonlijk heel prettig aandoen. Er schijnt iets tussen de regels door van een vriendelijkheid en het is alsof je aanraking hebt met iets liefdevols dat van de schrijver uitgaat, terwijl hij jou wegwijst maakt in de technieken die je kunt gebruiken. Daarbij bedient hij zich nergens van ingewikkeldheden, maar voel je steeds de lust om er meteen mee te willen beginnen, omdat het niet zo moeilijk lijkt!

Meditatie is volgens de schrijver erop gericht om gewaarzijn (awareness), concentratie en helderheid /kalmte te ontwikkelen. Hiertoe worden oefeningen gegeven om te mediteren op je ademhaling, en ook loopmeditaties komen aan de orde. Dit kun je het beste elke dag doen op een door jou vastgestelde tijd. Maar het leuke aan dit boekje is, dat ons ook ideeën worden aangereikt om te mediteren terwijl we onze tanden poetsen, een douche nemen, de vaat doen, een appel schillen en opeten, en autorijden.

Ook wordt de loopmeditatie van Thich Nhat Hanh besproken en komt er een oefening aan de orde die afkomstig is van de grote wijze Shri Ramana Maharsh: 'Wie ben ik?'

Bovendien wordt ons geleerd hoe om te gaan met boosheid in het hoofdstuk: 'Changing anger into loving kindness'.

John Cianciosi zegt: "Ideaal gezien zou het leven meditatie zijn en meditatie zou leven op een verlichte manier zijn." Het pad naar vrede vraagt van je waakzaam te zijn in het heden.

De schrijver zegt: "Dit boek pretendeert niet het definitieve antwoord te zijn op meditatie. De bedoeling is om je wat praktische richtlijnen te geven vaardigheden te ontwikkelen op het pad van meditatie, zodat je leven op het innerlijk gebied vrediger wordt en op het uiterlijk vlak meer in harmonie is".

In mijn ogen is de auteur daarin heel goed geslaagd.

Kortom: een boekje om te hebben of om cadeau te geven!

Femmie Rietdijk

S.S. Varma (ed) Leringen over Leerlingschap, Zoals geschetst in de Brieven van de Meesters. Nederlandse vertaling van: Teachings on Discipleship. ISBN 90 6175 081 4. Uitgeverij der Theosofische Vereniging in Nederland. 2001. Prijs: f 35,00

S.S. Varma kreeg het idee voor dit boekje tijdens een workshop over de Mahatma Brieven.

Die brieven kennen we als *De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett*, samengesteld door Trevor Barker en de twee deeltjes die samengesteld zijn door C. Jinarajadasa: *Letters from the Masters of the Wisdom, first and second series*. Jinarajadasa maakte ook een samenstelling van de brieven aan Leadbeater en Olcott. De

Boek & periodiek

meeste brieven zijn geschreven door de Mahatma's KH en M. De oorspronkelijk brieven aan Sinnett en Hume zijn opgenomen in een trust en worden bewaard in het British Museum in Londen. Je kunt ze gaan bekijken, als je het aanvraagt bij het museum, wat een bijzondere ervaring is. Al deze brieven geven een schat aan informatie over dat wat wel genoemd wordt: *Philosophia perennis* ofwel de eeuwige wijsbegeerte.

Maar die informatie is verspreid over al die brieven die soms over persoonlijke raadgevingen gaan of over antwoorden op specifieke vragen.

S.S.Varma schrijft dat hij zich in dit studieboekje over de brieven beperkt tot enkele onderwerpen die betrekking hebben op ons dagelijks leven en hij legt de uitspraken over die onderwerpen naast elkaar. Hij werkt met alle brieven en dat geeft een bijzondere kijk op het benaderen van het leven vanuit het getransformeerd bewustzijn van diegenen die we Mahatma's of grote geesten noemen.

Het begrip Mahatma wordt uitgelegd door een aanhaling van

Sri Madhava Ashish: De sleutel tot herkenning (van een mahatma) ligt in het hart, waar we een vermogen kunnen vinden om in een ander de ware werkelijkheid te herkennen van wat we zoeken...het vermogen om een meester van de geheime wijsheid te herkennen hangt niet af van enige bijzondere kwaliteit van hem maar van wat wij innerlijk zijn .

De Mahatma's zeggen zelf dat ze geen buitengewone vermogens hebben maar werken met de natuurlijke wetten en middelen, niet met bovennatuurlijke. Zij beschikken over inzicht in de wetten van bestaan verkregen door een lange weg van geestelijke ontwikkeling.

KH stelt dat de adept de zeldzame bloem is van generaties van onderzoekers, en M schrijft dat iedere voorkeur voor individuen daarbij ondergeschikt gemaakt wordt aan de liefde voor het menselijk ras. Zij vertegenwoordigen een bepaalde staat van bewustzijn.

In hoofdstuk 1 wordt de historie van de brieven behandeld (met boekenlijst) en in hoofdstuk 2 het begrip mahatma. In hoofdstuk 3 zijn we toe aan het dagelijks leven. Varma maakt een keuze uit alle boven genoemde brieven en komt zo tot een zekere toespitsing op het onderwerp over raadgevingen omtrent het vroegste stadium waarin iemand probeert te gaan onderscheiden tussen wel en niet. Zo komt naar voren dat het motief van het handelen het belangrijkste is en dat hij die zich bekommert om de mening van de massa nooit boven die massa zal uitstijgen.

KH schrijft: *Verruim uw sympathieën in plaats van ze te beper-*

ken; probeer u met uw medemens te vereenzeligen, in plaats van uw kring van affiniteiten te verkleinen.

En: *U moet leren uw bewustzijn meer van uw uiterlijke zelf te scheiden.*

Ook worden we gewaarschuwd voor een verkeerd gericht mysticisme, voortkomend uit geforceerde visioenen door onverantwoord ascetisme of overdreven hatha yoga, gericht op psychische vermogens.

Herhaaldelijk wordt gewaarschuwd voor trots en egoïsme en voor zelfverheffing, ijdelheid en eigenwaan die, indien men ze meesleept naar de hogere beginselen ontzaglijk veel gevaarlijker zijn dan wanneer zij beperkt blijven tot de lagere fysieke natuur van de mens.

De brief van KH waarin hij de visie van zijn "baas" de Maha Chohan op de TS doorgeeft wordt wel gezien als de belangrijkste van alle brieven. We lezen: *We moeten ons allemaal ontdoen van ons eigen ego, het bedrieglijke schijnbare zelf, om ons ware zelf te herkennen in een transcendentaal goddelijk leven. Maar als we niet zelfzuchtig willen zijn, moeten we pogen ook andere mensen die waarheid te doen inzien: de werkelijkheid van ons eigen transcendentale zelf te herkennen, die de Boeddha, de Christus, de God van elke prediker is.*

Het vierde hoofdstuk gaat weer een stapje verder en geeft raad aan diegenen die een keus gemaakt hebben op de weg naar de meesters. Die weg houdt niet het beklimmen van de bergen van de Himalaya in zoals lang

Boek & periodiek

gedacht werd. Wel een harde leerschool omdat we te maken krijgen met een wereld die geheel van de onze verschilt, zoals wordt aangegeven.

Een wereld waarin alle waarden die door ego-gerichtheid werden opgebouwd moeten worden opgegeven. Ook hier weer prachtige opmerkingen zoals: *want u probeert tot de dingen van de geest door te dringen met de ogen van het vlees.*

Varma schrijft dat bekeken vanuit het gezichtspunt van werelds winstbejag het dwaas kan lijken maar het maakt duidelijk dat een verandering van leven absoluut noodzakelijk is omdat deze waarheden van tijdeloze wijsbegeerte alleen begrepen kunnen worden wanneer zij worden nageleefd. Het gaat hier om een totale regeneratie van het menselijk denken en functioneren.

De sleutel tot die dieptesprong in het functioneren van het bewustzijn ligt in het ontwikkelen van geestelijke intuïtie. Er wordt gezegd dat de neofiet een toestand moet bereiken die nodig is voor die graad van verlichting waarop hij recht heeft en waarvoor hij geschikt is. En die verlichting moet van

binnen uit komen. De waarheid kan herkend worden zodra het intuïtief vermogen tot waarnemend integraal inzicht daar is. Een aanhaling van Subba Row zegt daarover: *tenzij hij het middel heeft gevonden om zijn individualiteitsbesef langzamerhand te verplaatsen van zijn vergankelijk stoffelijk lichaam naar het eeuwig niet-zijnde, dat door zijn zevende beginsel wordt vertegenwoordigd.*

Ziedaar de weg naar de meesters.

Er volgt nog een hoofdstuk over: God, religie en het kwaad. We lezen dat kwaad slechts de afwezigheid van het goede is. En dat God en Christus eenvoudig "goed" betekenen. Over religie komt naar voren dat de mens de altaren van zijn valse goden zal moeten vernietigen omdat het hem niet meer om de leringen gaat maar in plaats daarvan de leraar is gaan aanbidden.

Over Karma in hoofdstuk 6 wordt aangegeven dat de wetten van karma pas werkelijk bestudeerd kunnen worden als de discipel het punt heeft bereikt waarop die wetten hem niet meer raken, omdat hij in staat is zijn aandacht te vestigen

op dat wat door die wetten niet wordt beïnvloed.

Dit alles werpt licht op het ontstaan van de Theosofische Vereniging waar vooral KH en M alles mee te maken hadden. Het laatste hoofdstukje gaat dan ook over bewuste broederschap en wat dat inhoudt. We kennen de aanhaling: *de ware theosoof is een filantroop niet voor zichzelf maar voor de wereld leeft hij.*

Het hele boekje geeft op een open heldere wijze inzicht in de Philosophia Perennis. Meestal wordt dat gedaan op een mystieke, metaforische manier maar hier staat het recht voor zijn raap. Dat is het unieke van de brieven van hen die het kunnen weten. Radha Burnier zegt in haar voorwoord dat we S.S. Varma dankbaar moeten zijn voor deze manier van aanreiken.

Varma werd door de Adyar-gangers gekend als een fragiele geestige man met een bijzonder heldere geest. Met dit boekje laat hij een juweel na waar dankbaarheid een klein woord voor is. Rest het vermelden van de Noten met verwijzingen naar de aangehaalde brieven. De vertaling is uitstekend verzorgd.

Fay van Ierlant